

זהר הקדוש עם ביאור הכתר והכבוד

פרשת תולדות • מאמר מעלת הנסיונות

במאמר לפנינו מבאר רבי יהודה, שאפילו בשעה שמידת הדין שולטת בעולם, הקב"ה ממוגו עם מידת הרחמים, ולכך אפילו עם עוברי רצונו מאריך אפו ומצפה להם שישבו אליו בתשובה שלימה. ומבאר שהסיבה שהקב"ה מביא על הצדיק נסיון הוא כדי שיעמוד בו, ויזכה לגמול ותשלום בעולם הבא, ויתגדל שמו בעולם הזה.

המלך מעצמו שנים לחיות.

ומוסיף רבי יהודה, שמידת הדין עצמה ממוגת עם מידת הרחמים. **בְּגוֹנוֹא דָא, לָא דָן לִיה לְפָר נִשְׁ פְּעוּבְדוּי בִישִׁין דְּאִיהוּ עֵבִיד תְּדִיר** - כמו כן, אין הקדוש ברוך הוא דן את האדם כפי מעשיו הרעים שהוא עושה תמיד, דאי הכי לא יכיל עלמא לאתקיימא - שאם היה עושה כן לא היה יכול העולם להתקיים, אלא קודשא בריך הוא אריך רוגזיה עם צדיקא - אלא הקדוש ברוך הוא מאריך רוגזו עם צדיקים, כדי שלא ירפו ידיהם מעבודת ה' על ידי הייסורים ממירוק עוונותם, ועם רשיעא יתיר מצדיקא - ועם רשעים הוא מאריך רוגזו יותר מן הצדיקים. ומבאר, עם רשיעא - עם רשעים הטעם שהוא מאריך רוגזו, בגין דיתובון בתויבתא שלימתא, דיתקיימון בהאי עלמא ובעלמא דאתי - כדי שישבו בתשובה שלימה, שעל ידי זה יתקיימו בעולם הזה ובעולם הבא. כמה

דכתיב (יחזקאל לג יא) 'אמר אליהם ח' אני נאם אדני וגו' אלהים אם אחפץ וגו' במות הרשע פי אם בשוב רשע מדרך וחייה שובו שובו מדרך רשעים ולמה תמותו בית ישראל, ומדייק רבי יהודה ממה שכתוב 'וחיה', היינו שעל ידי תשובת הרשעים יחיו בעלמא דין - בעולם הזה, וכן משמעות 'וחיה', היינו שיחיו בעלמא דאתי - בעולם הבא, ועל כן מאריך תמיד הקדוש ברוך הוא לרשעים את רוגזו, כדי שישבו בתשובה.

או טעם שני למה הקדוש ברוך הוא מאריך רוגזו עם הרשעים, בגין דיפוק מנהון גזעא טבא בעלמא - כדי שמאותם הרשעים שהם גזע טוב, יולדו צדיקים לעתיד. כמה דאפיק אברהם מתרח - כמו שנולד אברהם אבינו שהיה צדיק מאביו תרח שהיה רשע, דאיהו גזעא טבא, ושרשא וחולקא טבא לעלמא - שתרח היה גזע טוב, ושורש וחלק טוב לעולם.

לאחר שביאר רבי יהודה שהקדוש ברוך הוא מאריך אפו עם רשעים וצדיקים, מחלק שאם ידוע להקדוש ברוך הוא שהצדיק לא ירפה ידיו מעבודת ה' על ידי צער הייסורים ממירוק עוונתו, מדקדק עמו לפרוע ממנו מיד.

ומוסיף רבי יהודה, אבל קודשא בריך הוא מדקדק עם צדיקא תדיר בכל עובדין דאינון עבדין, אבל הקדוש ברוך הוא מדקדק תמיד

רבי יהודה מבאר רבי יהודה, שאפילו בשעה שמידת הדין שולטת בעולם, הקב"ה ממוגו עם מידת הרחמים, ולכך אפילו עם עוברי רצונו מאריך אפו ומצפה להם שישבו אליו בתשובה שלימה. ומבאר שהסיבה שהקב"ה מביא על הצדיק נסיון הוא כדי שיעמוד בו, ויזכה לגמול ותשלום בעולם הבא, ויתגדל שמו בעולם הזה.

רבי יהודה מבאר שהצער שמביא הקב"ה לצדיקים הם גם כן לטובתם.

'ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר הנה בימי אברהם וגו' (בראשית כו א). כדי לבאר ענין הנסיונות שמביא הקדוש ברוך הוא על הצדיקים, רבי יהודה פתח ואמר מתחילה לבאר את הפסוק (תהלים יא ה) 'ה' צדיק יבחו ורשע ואוהב חמס שגאה נפשו'. ומקדים רבי יהודה, כמה עובדוי דקודשא בריך הוא מתתקנו - כמה מתוקנים הם מעשיו של הקדוש ברוך הוא, וכל מה דאיהו עביד, פלא על דינא וקשוט - וכל מה שהוא עושה, הכל נעשה על פי דין ואמת, כלומר, שמיידת את מידת מלכות הנקראת דין, עם מידת תפארת הנקראת אמת, כמה דכתיב (דברים לב ד) 'הצור תמים פעלו פי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא', ומשמעו שהקדוש ברוך הוא מתנהג במעשיו לייחד המלכות הנקראת 'פעלו', עם מידת תפארת הנקרא 'משפט'. ולכן אפילו כשמביא הקדוש ברוך הוא על הצדיקים צער הנסיון מצד המלכות, כוונתו לטובת הצדיק מצד התפארת, וכמו שיתבאר.

ומביא רבי יהודה ראה שאפילו בשעה שגוה מידת הדין מצד מלכות, מיטיב הקדוש ברוך הוא עם הצדיק גם במידת הרחמים.

ומביא רבי יהודה ראה, תא חזי - בוא וראה שהקדוש ברוך הוא אפילו בשעת הדין מתנהג במידת הרחמים, כי אדם הראשון נברא ביום ראש השנה שבו נידונים כל היצורים, ועם כל זה לא דן קודשא בריך הוא לאדם קדמא - הקדוש ברוך הוא לא דן את אדם הראשון מיד כשנברא, אלא המתין עד דפקיד ליה לתועלתיה - עד שציוה אותו שלא יאכל מן עץ הדעת, כדי שיהיה לו תועלת של זכות כשיעמוד בדין, דלא יסטי לביה ורעותיה לארח אחרא, בגין דלא יסתאב - בזה שלא יסטה לבו ורצונו לדרך אחרת, כדי שלא יטמא בחטאו, ועל ידי זה יצא זכאי בדינו. אבל ואיהו לא אסתמר, ועבר על פקודי דמאריה - והוא לא נשמר, ועבר על ציווי אדונו ואכל מעץ הדעת, ולבנתר כן דן ליה דינא - ואחר שחטא דן הקדוש ברוך הוא את דינו, ויצא חייב למות באותו יום כמו שנאמר (בראשית ב ז) 'ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות', ועם כל זה, לא דן ליה פדקא חזי ליה - ועם כל זה, לא דן אותו כראוי לפי חטאו להמיתו מיד לאחר הדין בחצות היום, ואוריך עמיה רוגזיה, ואתקיים יומא חד

ואחר שחטא דן הקדוש ברוך הוא את דינו, ויצא חייב למות באותו יום כמו שנאמר (בראשית ב ז) 'ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות', ועם כל זה, לא דן ליה פדקא חזי ליה - ועם כל זה, לא דן אותו כראוי לפי חטאו להמיתו מיד לאחר הדין בחצות היום, ואוריך עמיה רוגזיה, ואתקיים יומא חד

עם הצדיקים בכל המעשים שהם עושים, בגין דידע דלא יסטון לימינא ושמאלא - כיון שידוע שלא יסטו להרפות ידיהם מעבודת ה' על ידי הייסורים ממירוק עוונותיהם לימין או לשמאל, ובגין כן אבחי לון - ומשום כך בוחן ומנסה אותם.

הרים את דגלו ושמו בכל העולמות העליונים, שיזכה לקבל שכרו על ידי שיעמוד בנסיון. ושואל רבי יהודה, ואף על גב דהא אתמר - ואף על פי שהרי למדנו באופן אחר את פירוש הפסוק (לעיל וירא קיט), 'והאלהים' שהוא מידת הדין, 'נסה את אברהם' נכלל במידת החסד הרמוז

ענה מבאר רבי יהודה סיבת הנסיונות שהקדוש מביא על הצדיקים.

ומבאר רבי יהודה, הנסיון הבא על הצדיק לאו בגיניה - אינו בגלל הקדוש ברוך הוא, שיתוודע אצלו שהצדיק מקיים את מצוותיו, דהא איהו ידע יצרא ותוקפא דמהימנותא דלהון - שהרי הוא יודע את יצרם הרע ואת כוח אמונתם, ואינו צריך לנסותם בעבור זה, אלא הסיבות שבה הנסיון, הם בגין לארמא רישיהון בגיניהו - כדי להרים את ראשיהם של הצדיקים בעולם הבא ובשביל שיקבלו שכרם. בגוונא דא, עבד ליה לאברהם - באופן זה עשה הקדוש ברוך הוא נסיון לאברהם, דכתיב (בראשית כב א) 'והאלהים נסה את אברהם', ומדייק רבי יהודה, מאי - מהו שכתוב 'נסה', היינו, הרמת נס, כמה דאת אמר (ישעיה סב ז) 'הרימו נס', וכמו שכתוב (ירמיה ד ו) 'שאו נס', שפירושו ששון הרמה, כמו כן כשהביא הקדוש ברוך הוא נסיון על אברהם אמר, ארים דגלא דיליה בכל עלמא -

בגין דידע דלא יסטון לימינא ושמאלא, ובגין כן אבחי לון.

לאו בגיניה, דהא איהו ידע יצרא ותוקפא דמהימנותא דלהון, אלא בגין לארמא רישיהון בגיניהו. בגוונא דא, עבד ליה לאברהם, דכתיב (בראשית כב א) 'והאלהים נסה את אברהם'. מאי נסה, הרמת נס. כמה דאת אמר (ישעיה סב ז) 'הרימו נס', 'שאו נס' (ירמיה ד ו), ארים דגלא דיליה בכל עלמא.

ואת על גב דהא אתמר. בגין דא קודשא בריך הוא ארים דגלא דאברהם בעיניהון דכלא, דהא הוא דכתיב 'נסה את אברהם', אוף הכי, קודשא בריך הוא בגין לארמא דגלא דצדיקא איהו בחין לון, לארמא רישיהו בכל עלמא.

באברהם. מתרץ רבי יהודה, מכל מקום עדיין לא יתישב תיבת 'נסה' לפירוש ההוא, ולכך יותר נכון הפירוש המבואר כאן, בגין דא קודשא בריך הוא ארים דגלא דאברהם בעיניהון דכלא - בעבור שעמד בנסיונו הרים הקדוש ברוך הוא את דגלו של אברהם בעיניהם של כל העולם, דהא הוא דכתיב - זהו שכתוב 'נסה את אברהם', והיינו פירוש 'נסה' מלשון הרמה. אוף הכי קודשא בריך הוא בגין לארמא דגלא דצדיקא איהו בחין לון - כמו כן, כשהקדוש ברוך הוא רוצה להרים את דגלם של הצדיקים, הוא בוחן ומנסה אותם, כדי לארמא רישיהו בכל עלמא - להרים את ראשם בכל העולם, וזכו לקבל שכרם בעולם הבא. וזהו פירוש הפסוק שהתחיל בו רבי יהודה 'ה' צדיק יבחן ורשע ואוהב חסד שגאה נפשו, שכדי להרים דגלו של הצדיק בעולם הזה ובעולם הבא, הקדוש ברוך הוא בוחן אותו ומביא עליו נסיון.

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד"

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם

